

Εισαγωγικές σημειώσεις για την αμφισβήτηση του υπάρχοντος

1

Στη σημερινή οικονομική και κοινωνική κρίση όπου βιώνουμε, και όπου καταργούνται όλα τα κεκτημένα των προηγούμενων χρόνων...

Όπα όπα! Ας τελειώνουμε με αυτή την εισαγωγή.

Σκοπός μας δεν είναι, και δεν πρέπει να είναι, άλλο ένα κείμενο που αναδεικνύει την καπιταλιστική αδηφαγία για πολλοστή φορά. Ούτε φυσικά η ανάδειξη του επιπέδου ανέχειας και εξαθλίωσης στο οποίο η κοινωνία μας έχει καταλήξει, προκειμένου να ενισχύσουμε με ναρκισσιστικό -και λαϊκίστικο, φυσικά- τρόπο την άποψή μας. Εξάλλου, για να γίνουν όλα αυτά αντιληπτά αρκεί μια οποιαδήποτε στατιστική ανάλυση των επιπέδων στα οποία έχουν φτάσει οι αυτοκτονίες για οικονομικούς -αν και όχι μόνο- λόγους από το 2008 κι έπειτα· διότι, ούτως ή άλλως, ο καπιταλισμός δεν είναι τίποτε άλλο παρά η επίθεση στην ίδια τη ζωή. Αυτό που πλέον έχει σημασία, είναι να μη διαχωρίζουμε τους εαυτούς μας από την κοινωνία και να προσπαθήσουμε να ψηλαφίσουμε τις απαντήσεις στα ερωτήματα που τέθηκαν τα τελευταία χρόνια κοινωνικά και κινηματικά, αναλογιζόμενες και αναλογιζόμενοι, παράλληλα και εξίσου με τις προφανείς ευθύνες του καπιταλισμού, και τις δικές μας ατομικές και συλλογικές ευθύνες. Διότι, εν τέλει, αυτός ο εφιάλτης δεν στηρίζεται σε τίποτε άλλο παρά στην απάθεια, τη στασιμότητα και το «βόλεμα» των σύγχρονων κοινωνιών – δηλαδή όλων μας.

2

Το σημερινό αδιέξοδο δεν οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στον καπιταλισμό και στην παραδοσιακή λογική του, όπου η παραγωγή αξίας και η συσσώρευση ήταν στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος. Αυτό που πλέον κυριαρχεί δεν είναι καν η επιδίωξη παραγωγής αξίας, εμπορευμάτων και καινοτομίας, αλλά η κουλτούρα του ηδονισμού μιας κοινωνίας της κατανάλωσης, του τζόγου, του εύκολου κέρδους, του υπερδανεισμού και πάει λέγοντας (και εκλέγοντας). Σε τελική ανάλυση, το πρόβλημα δεν μπορεί να τεθεί πλέον, απλώς, με τους όρους της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο, διότι αναδεικνύει κάτι πολύ παραπάνω: τον κατακερματισμό των βασικών και στοιχειωδών αξιών που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις, την κατάρρευση των θεσμών της κοινωνίας, την αδιαφορία για τα συλλογικά προβλήματα, τον ψευτο-ηδονισμό της κατανάλωσης κ.ο.κ.. Πρόκειται, με άλλα λόγια, για κάτι που υπερβαίνει την εκμετάλλευση της μισθωτής εργασίας και την οικονομία στο σύνολό της και αποτελεί πλέον πρόβλημα βαθιά ανθρωπολογικό και συνολικότερα πολιτικό. Ο τύπος ανθρώπου που καλλιεργεί η σημερινή κοινωνία είναι κομφορμιστής, ανταγωνιστικός, μοναχικός, φοβισμένος και επιθετικός απέναντι σε καθετί ζωντανό. Εγκλωβισμένος σε ψεύτικες σχέσεις· φανατικός του εγώ και όχι του εμείς· χωρίς αίσθηση ατομικής ευθύνης απέναντι στην κοινωνία του. Πουλάει τη φυσική του δημιουργικότητα με αντάλλαγμα λίγες στιγμές κατανάλωσης· εξαγοράζεται -μέσω της ψήφου του- παραχωρώντας την ίδια του τη ζωή με αντάλλαγμα ρουσφετάκια και λίγα παραπάνω λεφτά· είναι έτοιμος να πατήσει επί πτωμάτων προκειμένου να υπακούσει το αφεντικό του, το χέρι που τον ταΐζει. Πιστεύει εν τέλει με τον πιο θεολογικό τρόπο στην ανάπτυξη της οικονομίας, των εμπορευμάτων και της ατομικής του ιδιοκτησίας, αντί για την ανάπτυξη των ανθρώπινων σχέσεων.

3

Όλα αυτά συγκροτούν μια κοινωνία όπου το θέαμα και το εμπόρευμα έχουν γίνει θρησκεία, το χρήμα θεός, το Κράτος αφεντικό όλων μας και μαζί τους επελαύνουν η καταστολή, ο έλεγχος, η κυριαρχία, ο σεξισμός, η ομοφοβία και η τρανσοφοβία, η κουλτούρα της ιεραρχίας και η κουλτούρα της

κατανάλωσης. Οι φυλακές και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης πλημμυρίζουν, οι ασημαντότητες και τα lifestyle κάθε είδους προσπαθούν να κρύψουν τη μιζέρια και το κενό, η διαμεσολάβηση εντείνεται, η δημιουργική τέχνη παραχωρεί τη θέση της στη μαζική κουλτούρα. Τα σύνορα χωρίζουν ανθρώπους οι οποίοι μπορούν να φτιάξουν ένα καλύτερο αύριο από κοινού, οι νόμοι φτιάχνονται από τους λίγους προκειμένου να ελέγχουν τους πολλούς, οι κυρίαρχοι λαμβάνουν τις αποφάσεις εξευτελίζοντας τους εαυτούς τους, αλλά κυρίως αυτούς επί των οποίων κυριαρχούν. Η κοινωνική αυτονομία, συνολικά, υποχωρεί μέσα στην παντελή έλλειψη ατομικής ευθύνης απέναντι στην κοινότητα και η αυτονομία του ατόμου αντιστρέφεται, μέσα από την εξατομίκευση, και ορίζεται εκ νέου από την ψευδαίσθηση της ατομικής διαφυγής.

4

Η κοινωνία που θέλουμε δεν είναι δυνατό να υπάρξει στις φυλακές του ιδιωτικού χώρου, στην ασφάλεια των ψευδαισθήσεων και στο βασίλειο της ψυχίας και της απελπισίας. Μπορεί να βρεθεί μόνο στις συνελύσεις των από τα κάτω, στις καθημερινές εξεγέρσεις ενάντια στο υπάρχον, ενάντια στα πρέπει και στα «έτσι είναι». Εκεί όπου η πανδαισία της μάχης για μια άλλη, ελεύθερη και αξιοπρεπή ζωή παίρνει τη θέση της μιζέριας για την καθημερινή επιβίωση. Η κοινωνία που θέλουμε χρειάζεται ένα νέο τύπο ανθρώπου, με άλλα νοήματα και σημασίες, που δεν θα καταρρέει στα στενά όρια της διεκδίκησης των «μέσων παραγωγής», αλλά που θα διεκδικεί τη ζωή του στο σύνολό της. Που θα τα θέλει όλα για όλους, μετατοπίζοντας το ναρκισσιστικό του εγώ στο εμείς· ένα εμείς που δεν θα συνθλίβει το άτομο, το εγώ, μέσα από την ομογενοποίηση, αλλά θα το εμπεριέχει. Που θα απέχει συνειδητά από τις εκλογές γιατί θα επιδιώκει να αυτοκυβερνηθεί μέσα από οριζόντιες, ισότιμες και ακηδεμόνευτες συνελύσεις της κάθε κοινότητας, του κάθε χώρου εργασίας, του κάθε πανεπιστημιακού ιδρύματος, του κάθε σχολείου κ.ο.κ., νοηματοδοτώντας έτσι τη ζωή εκ νέου.

5

Αυτή η κοινωνία είναι εν μέρει εδώ και ενσαρκώνεται στους αυτοδιαχειριζόμενους κοινωνικούς χώρους, στις συλλογικές κουζίνες, στους συνεταιρισμούς παραγωγών, στις κοινότητες ανταλλαγής χρόνου και προϊόντων, στους ελεύθερους ραδιοφωνικούς σταθμούς, στις συνελύσεις γειτονιών, σχολείων και σχολών, στα κοινωνικά ιατρεία, παντοπωλεία και φαρμακεία, στις καταλήψεις, στα σωματεία βάσης, στα αυτοοργανωμένα πάρκα, στους κύκλους αυτομόρφωσης, στις κollectίβες, στις πολυκατοικίες αλληλεγγύης, στα αυτοδιαχειριζόμενα εργοστάσια και στα τοπικά κινήματα για την υπεράσπιση της φύσης από τη λεηλασία, που με διαυγή τρόπο παλεύουν, όχι για να φύγει το πρόβλημα από το χώρο τους, αλλά για ένα συνολικότερο οικολογικό και πολιτικό πρόταγμα. Με άλλα λόγια, η κοινωνία που θέλουμε βρίσκεται ήδη σε όλα εκείνα τα εγχειρήματα που μέσα από μια πανσπερμία ονείρων και ιδεών ξεκινούν με δημιουργικό τρόπο την επίθεση στο υπάρχον, διαρρηγνύοντας τις τεκτονικές πλάκες του παλιού κόσμου και επιδιώκοντας την ποίηση της ιστορίας, μέσω της σύμπραξης του πολιτικού με το κοινωνικό. Κι αυτός είναι και ο δρόμος που πρέπει να περπατήσουμε προκειμένου να επανέλθουν στο προσκήνιο οι αξίες της συνύπαρξης, της αλληλεγγύης, της ισότητας, της ελευθερίας, του έρωτα και της ζωής. Ο δρόμος άνοιξε. Έχουμε ο ένας τον άλλον, η μία την άλλη - παλεύουμε για όλα και προχωράμε.

Κοινωνική αυτοδιεύθυνση ΤΩΡΑ και ΠΑΝΤΟΥ

Πολιτική συνέλευση για τη
γενικευμένη αυτοδιεύθυνση